

RP 179/2017 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 61 § i körkortslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att godkännandet av utländska körkort för körning i Fastlandsfinland utvidgas. Ändringen gäller andra körkort än sådana som utfärdats i Europeiska unionens medlemsstater och de stater som anslutit sig till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt de stater som tillträtt till de konventioner om vägtrafik som ingåtts i Genève och Wien. En förutsättning för godkännande av ett körkort är att det utfärdats i en stat som Finland erkänt. Av körkortet ska framgå uppgifterna om körkortets innehavare och körrätten skrivna med latinska bokstäver eller utöver körkortet uppvisas en officiell översättning av det till finska eller svenska. Körkortet godkänns inte om körkortets innehavare varit stadigvarande bosatt i Finland vid tidpunkten för beviljande av körkortet.

Lagen avses träda i kraft den 1 februari 2018.

MOTIVERING

1 Nuläge

Enligt 59 § i körkortslagen (386/2011) erkänns körkort som har beviljats av stater som tillhör Europeiska unionen (EU) och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) ömsesidigt. Kravet på ömsesidigt erkännande av körkortet baserar sig på Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort. I körkortsdirektivet åläggs medlemsstaterna ändå inte att tillämpa principen om ömsesidigt erkännande på av en annan medlemsstat beviljade körkort som har bytts ut på grund av ett körkort som utfärdats i en tredje stat och vars innehavare flyttar stadigvarande till en annan medlemsstat än den som beviljats körkortet. Enligt körkortslagen erkänner Finland i ett sådant fall inte ett körkort som har bytts ut på grund av ett sådant körkort som utfärdats i en tredje stat och som inte medför rätt att köra här.

Utöver körkort som beviljats av en EU- eller EES-stat erkänns i Finland körkort som utfärdats i stater som tillträtt den i Genève år 1949 eller den i Wien år 1968 ingångna konventionen om vägtrafik så att de medför rätt att köra här och delta i förarexamen eller så att de utan förarexamen kan bytas ut mot motsvarande finländskt körkort för bil i kategori B eller för motorcykel, om de föreskrivna villkoren är uppfyllda (60 §). Körkortet ska motsvara konventionen eller uppfylla föreskrivna krav. Om körkortet inte stämmer överens med konventionen, ska det åtföljas av ett internationellt körkort eller en officiell översättning av körkortet till finska eller svenska. Ett giltigt körkort ger rätt att köra i två år från det att innehavaren bosätter sig varaktigt i landet. Rätten att byta ut körkortet utan att avlägga ny examen förutsätter att man kört i minst sex månader här och att villkoren för att beviljas körkort är uppfyllda. Körkortet erkänns dock inte om personen hade sin vanliga vistelseort i Finland då körkortet beviljades. Körkort som utfärdats i Hongkong, Macao och Taiwan erkänns i enlighet med principerna för konventionsländernas körkort.

Andra i 61 § 1 mom. avsedda utländska körkort medför inte rätt att köra i Finland, men körkortet kan användas som förutsättning för att få delta i examen när man ansöker om finländskt körkort. Körkort som har beviljats i någon annan stat än en sådan som Finland erkänt eller som har beviljats någon som hade sin vanliga vistelseort i Finland vid tidpunkten för beviljandet medför inte rätt att delta i examen.

Under de förutsättningar som anges i 63 § i körkortslagen kan man dock avvika från kravet på vanlig vistelseort och till en innehavare av ett utländskt körkort utfärda ett tillfälligt körkort. Ett tillfälligt körkort som ger rätt att köra bil i kategori B eller motorcykel kan ges även innehavare av ett i 61 § 1 mom. avsett körkort, vars körkort på grund av den stat som utfärdat det inte medför rätt att köra här. Ett tillfälligt körkort är i kraft endast i Fastlandsfinland och det motsvarar inte ett ordinarie körkort till utseendet.

Kravet på att det land som utfärdat körkortet ska ha tillträtt de internationella vägtrafikkonventionerna som grund för att körkortet ska vara giltigt i Finland utesluter körkort som utfärdats i andra stater. Problem som hänför sig till dessa körkort av den orsaken att de anses medföra rätt att köra har aktualiserats till exempel i samband med resor och invandring.

Även om ett körkort som utfärdats någon annanstans än i en konventionsstat inte medför rätt att köra i Finland, kan det utnyttjas när personen i fråga skaffar finländskt körkort, om han eller hon uppfyller villkoren för beviljande av körkort till exempel vad gäller vanlig vistelseort. Körkortet medför då rätt att delta i förarexamen för motsvarande kategori utan utbildningskrav. Villkoren för att körkortet ska vara giltigt är att det har utfärdats i en stat som Finland erkänt och att körkortsinnehavaren inte har haft sin vanliga vistelseort i Finland då körkortet

beviljades. Om man inte kan visa upp något körkort som medför rätt att delta i examen och det inte går att få fram körkortsuppgifter på grund av situationen i utreselandet, måste körkortet jämte utbildning och examina avläggas från början. I synnerhet språksvårigheter i anslutning till utbildningen och det höga priset på körkort gör det svårt att ta körkort.

I 61 § 2 mom. i körkortslagen ingår en undantagsbestämmelse som bland annat gäller möjligheten för personalen vid en utländsk stats diplomatiska representation att byta ut sitt körkort. Enligt paragrafen kan Trafiksäkerhetsverket i enlighet med intyg från utrikesministeriet på ansökan bevilja körkortstillstånd för erhållande av ett körkort i Finland som motsvarar ett utländskt körkort och utan att kräva ny förarexamen lämna ut det nya körkortet till en utlänning som hör till personalen vid en utländsk stats diplomatiska representation i Finland, vid ett konsulat under ledning av en utsänd konsul och vid en internationell organisations verksamhetsställe i Finland, om denne har kommit till Finland för det uppdraget samt till en sådan persons familjemedlem.

2 Föreslagen ändring

Det föreslås att 61 § i körkortslagen ändras så att utländska körkorts giltighet för körning i Finland utvidgas till att omfatta körkort som utfärdats i alla stater som Finland erkänt.

Körkortet ska vara i kraft i det land som beviljat dem och de ska uppfylla vissa formkrav för att den körrätt som körkortet medför ska kunna identifieras och övervakas. Av körkortet ska framgå vilka fordon det ger rätt att köra. Uppgifterna ska vara skrivna med latinska bokstäver och kortet ska vara försett med ett fotografi på innehavaren eller i annat fall ska en identitetshandling med fotografi medföras. Om körkortet inte uppfyller dessa krav, krävs en officiell översättning till finska eller svenska. Eftersom de länder som beviljar körkortet i fråga inte har tillträtt de internationella konventionerna om vägtrafik, beviljar de inte heller internationella körkort i enlighet med dessa konventioner, varför internationella körkort i detta fall inte kan användas på samma sätt som i fråga om konventionsstaterna. För att förhindra körkortsturism är ett villkor för att körkortet ska vara giltigt att personen inte hade sin vanliga vistelseort i Finland när körkortet utfärdades. Den internationella principen, som även tillämpas i EU-lagstiftningen, är att körkort avläggs där en person bor och vistas. Även ålderskraven för körkortskategorin, som minst 18 års ålder för att få köra bil, ska vara uppfyllda.

Körkortet är inom ramen för sin giltighetstid i kraft ett år efter det att innehavaren fördes in i befolkningsregistret, som är lättare att konstatera än byte av den vanliga vistelseorten. I fråga om konventionsstaterna räknas tidsfristen för närvarande från det att den vanliga vistelseorten flyttas till Finland. Ändringen underlättar polisens övervakningsuppgift. Att körkortet erkänns för viss tid ger möjlighet att köra här inom ramen för körkortets giltighetstid och å andra sidan tid att byta ut körkortet när man slår sig ner här. Med tanke på ett enhetligt bemötande vore det i det långa loppet motiverat att körkortsinnehavare som är bosatta i landet omfattas av samma krav på registrering av körkort och övervakning som sker via den. Ändringen av principerna för erkännande gör det lättare för personer som kommer till landet av olika orsaker att färdas och till exempel anlita olika turisttjänster här.

Bestämmelserna om övervakning av hälsotillståndet tillämpas även på dessa kortinnehavare. Bestämmelser om kontroll av hälsotillståndet hos förare som har sin vanliga vistelseort i landet och deras skyldighet att visa upp läkarutlåtanden ingår i 20 §. Det nuvarande 2 mom., bl.a. om byte av diplomaters körkort, intas i 3 mom. och ändras inte i sak. I 4 mom. intas det nuvarande 3 mom. samt en bestämmelse om att genom denna lag föreskrivs om körkorts giltighet och godkännande av körkort endast för Fastlandsfinlands del.

Körkortsdirektivets bestämmelser om principen med ett körkort förutsätter att man när körkort byts ut säkerställer via EU:s Resper-körkortsnät att personen inte redan har ett körkort i någon EU- eller EES-stat. Körkortsnätet är inte avsett att användas vid trafikövervakning och enligt kommissionen får det inte heller användas vid trafikövervakning till exempel för att utreda om den som återoppar existerande körrätt har ett körkort. Existensen av ett utländskt körkort kan således säkerställas endast när körkort byts ut.

3 Propositionens konsekvenser

Kravet på en officiell översättning till finska eller svenska orsakar körkortsinnehavaren kostnader, om uppgifterna i körkortet inte är skrivna med latinska bokstäver. Den som behöver en översättning är också tvungen att beakta den tid som krävs för inhämtande av översättningen. Godkännandet av flera länders körkort än för närvarande ger dem som flyttar till eller tillfälligt vistas i Finland rätt att köra här i högst ett efter att de förts in i befolkningsregistret förutsatt att körkortet är i kraft. Körkortet kan bytas ut mot finländskt körkort genom att man avlägger examen på nytt. Om innehavaren av ett utländskt körkort har haft sin vanliga vistelseort i Finland när kortet utfärdades, godkänns inte körkortet för körning här, och det ger inte rätt att delta i examen om inte kraven för att få delta i examen är uppfyllda i övrigt.

Den föreslagna ändringen kan medföra merarbete vid trafikövervakningen och behandlingen av körkort. Merarbete kan orsakas till exempel när man ska identifiera den körrätt som korten medför, eftersom det saknas en enhetlig körkortsblankett eller för att kategorianteckningarna varierar. Den begränsade giltighetstiden för utländska körkort från och med det att personen förs in i befolkningsregistret är lättare än tidigare att konstatera i registren och förutsätter inte som för närvarande att polisen närmare utreder grunderna för vistelsen. En utlänning registreras i regel i befolkningsdatasystemet om personen i fråga har en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun och bostad i Finland. Dessa tidsfrister för godkännande av körkort och andra krav måste beaktas i myndighetsverksamheten liksom i guider och information för dem som flyttar från utlandet och andra som har utländskt körkort, för att undvika problem i anslutning till godkännandet av körkort. Ändringen kan minska Trafiksäkerhetsverkets arbete, då körkort för utsänd personal vid andra än konventionsstaters beskickningar godkänns och inte alltid behöver bytas ut.

Godkännandet av utländska körkort för körning hör i större utsträckning än nu bedöms inte försämra trafiksäkerheten. Utländska körkortsinnehavares körning har inte konstaterats orsaka någon särskild fara även om det bland konventionsstaterna finns mycket olika länder med varierande system. Genom ändringen främjas möjligheterna att färdas för dem som flyttar hit och turistar här, invandrades sysselsättning och anlitandet av olika turisttjänster som förutsätter körrätt.

Propositionen gäller godkännande av körkort endast i Fastlandsfinland, eftersom landskapet Åland enligt 18 § 21 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har lagstiftningsbehörighet i fråga om vägar och vägtrafik. De bestämmelser som ingår i propositionen hör till landskapets lagstiftningsbehörighet.

4 Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har beretts vid kommunikationsministeriet. Förslaget om ändring av 61 § i körkortslagen ingår också i regeringens proposition 146/2017 rd med förslag till lag om ändring av körkortslagen som överlätits till riksdagen. Det lämnas nu en separat proposition

RP 179/2017 rd

om detta förslag så att ändringen ska kunna träda i kraft i enlighet med vad som föreslås i regeringens proposition 146/2017.

I utlåtandena om propositionen med förslag till lag om ändring av körkortslagen (RP 146/2017 rd) och förarbetena till den togs det ställning till utvidgandet av giltigheten för utländska körkort. Arbets- och näringsministeriet understödde i sitt utlåtande att körkort utfärdade i även andra länder än konventionsstater godkänns för körning här och ansåg att det främjar utnyttjandet av turisttjänster. Polisstyrelsen förutsatte i sitt utlåtande att den körrätt som ett utländskt körkort medför ska vara tydligt angiven. I utlåtandet om nämnda proposition ansåg Polisstyrelsen att regleringen av vanlig vistelseort orsakar problem vid övervakningen i synnerhet beträffade sådana som studerar här och föreslog att en sådan reglering bör övervägas som inte kräver att syftet med vistelsen utreds i onödan i samband med polisövervakning. Förslaget om att tidsfristen ska räknas från införandet i befolkningsregistret grundar sig på Polisstyrelsens åsikt om en reglering där det inte krävs ett syfte för vistelsen. I Naturresursinstitutets utlåtande ansågs att förslaget främjar naturturismen. I utrikesministeriets utlåtande om förslaget ansågs det att behovet att byta ut körkort för utsänd personal vid utländska beskickningar minskar.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 februari 2018.
Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 61 § i körkortslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i körkortslagen (386/2011) 61 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1081/2012 och 70/2015, som följer:

61 §

Annat utländskt körkort

Andra än i 59 eller 60 § avsedda nationella körkort som beviljats i en stat som Finland erkänt ger rätt att i Finland köra ett fordon eller en fordonskombination i den kategori som framgår av körkortet om

- 1) innehavaren inte hade sin vanliga vistelseort i Finland när körkortet utfärdades,
- 2) uppgifterna i körkortet är skrivna med latinska bokstäver eller utöver körkortet uppvisas en officiell översättning av det till finska eller svenska,
- 3) körrätten framgår av den klassificering som använts i körkortet,
- 4) körkortet åtföljs av en identitetshandling med fotografi när körkortet saknar fotografi på innehavaren,
- 5) innehavaren uppfyller ålderskraven och de medicinska kraven för körkortskategorin,
- 6) körkortet är i kraft i den stat där det har beviljats.

Körkortet godkänns för körning i Finland utom på Åland i ett år efter det att innehavaren fördes in i befolkningsregistret, förutsatt att körkortet är giltigt och det inte finns någon orsak i övrigt att giltigheten skulle upphöra tidigare. I fråga om kontroll av förarens hälsotillstånd tillämpas vad som föreskrivs i 20 och 21 §.

Trafiksäkerhetsverket kan i enlighet med intyg från utrikesministeriet på ansökan bevilja körkortstillstånd för erhållande av ett körkort i Finland som motsvarar ett utländskt körkort och utan att kräva ny förarexamen lämna ut det nya körkortet enligt 24 § 2 mom. 3 punkten till en utlänning som hör till personalen vid en utländsk stats diplomatiska representation i Finland, vid ett konsulat under ledning av en utsänd konsul eller vid en internationell organisations verksamhetsställe i Finland, om denne har kommit till Finland för det uppdraget, samt till en sådan persons familjemedlem.

På ett körkort som utfärdas utifrån ett utländskt körkort ska det antecknas vilken stat som har beviljat det körkort utifrån vilket det är utfärdat. Vad som föreskrivs i denna paragraf om giltighet för och godkännande av andra utländska körkort gäller inte giltighet för och godkännande av körkort på Åland.

Denna lag träder i kraft den 20 .

RP 179/2017 rd

Helsingfors den 23 november 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Kommunikationsminister Anne Berner

Lag

om ändring av 61 § i körkortslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i körkortslagen (386/2011) 61 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1081/2012 och 70/2015, som följer:

Gällande lag

61 §

Annat utländskt körkort

Andra utländska körkort än de som avses i 59 och 60 § ger inte rätt att köra motordrivna fordon i Finland, om inte något annat föreskrivs i internationella avtal. Ett körkort gäller inte heller annars i Finland, om det har beviljats i någon annan stat än en som Finland har erkänt eller om innehavaren av ett sådant körkort var varaktigt bosatt i Finland när körkortet beviljades.

Trafiksäkerhetsverket kan i enlighet med intyg från utrikesministeriet på ansökan bevilja körkortstillstånd för erhållande av ett körkort i Finland som motsvarar ett utländskt

Proposition

61 §

Annat utländskt körkort

Andra än i 59 eller 60 § *avsedda nationella körkort som beviljats i en stat som Finland erkänt ger rätt att i Finland köra ett fordon eller en fordonskombination i den kategori som framgår av körkortet om*

1) innehavaren inte hade sin vanliga vistelseort i Finland när körkortet utfärdades,

2) uppgifterna i körkortet är skrivna med latinska bokstäver eller utöver körkortet uppvisas en officiell översättning av det till finska eller svenska,

3) körrätten framgår av den klassificering som använts i körkortet,

4) körkortet åtföljs av en identitetshandling med fotografi när körkortet saknar fotografi på innehavaren,

5) innehavaren uppfyller ålderskraven och de medicinska kraven för körkortskategorin,

6) körkortet är i kraft i den stat där det har beviljats.

Körkortet godkänns för körning i Finland utom på Åland i ett år efter det att innehavaren fördes in i befolkningsregistret, förutsatt att körkortet är giltigt och det inte finns någon orsak i övrigt att giltigheten skulle upphöra tidigare. I fråga om kontroll av förarens hälsotillstånd tillämpas vad som föreskrivs i 20 och 21 §.

Trafiksäkerhetsverket kan i enlighet med intyg från utrikesministeriet på ansökan bevilja körkortstillstånd för erhållande av ett körkort i Finland som motsvarar ett utländskt

RP 179/2017 rd

Gällande lag

körkort och utan att kräva ny förarexamen lämna ut det nya körkortet enligt 24 § 2 mom. 3 punkten till en utlänning som hör till personalen vid en utländsk stats diplomatiska representation i Finland, vid ett konsulat under ledning av en utsänd konsul och vid en internationell organisations verksamhetsställe i Finland, om denne har kommit till Finland för det uppdraget samt till en sådan persons familjemedlem.

På körkort som utfärdas enligt 2 mom. ovan ska det antecknas vilken stat eller vilken region som har beviljat det körkort utifrån vilket det finländska körkortet är utfärdat.

Proposition

körkort och utan att kräva ny förarexamen lämna ut det nya körkortet enligt 24 § 2 mom. 3 punkten till en utlänning som hör till personalen vid en utländsk stats diplomatiska representation i Finland, vid ett konsulat under ledning av en utsänd konsul eller vid en internationell organisations verksamhetsställe i Finland, om denne har kommit till Finland för det uppdraget, samt till en sådan persons familjemedlem.

På ett körkort som utfärdas utifrån ett utländskt körkort ska det antecknas vilken stat som har beviljat det körkort utifrån vilket det är utfärdat. Vad som föreskrivs i denna paragraf om giltighet för och godkännande av andra utländska körkort gäller inte giltighet för och godkännande av körkort på Åland.

Denna lag träder i kraft den 20 .
